

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΔΕΣΣΑΣ

Θεοδωρίδου Σοφία, Μηχανολόγος, Δασκάλα, Υπεύθυνη Λειτουργίας του Κ.Π.Ε. Έδεσσας
Τσιγγενοπούλου Ευαγγελία, Δασκάλα, Αναπληρώτρια Υπεύθυνη του Κ.Π.Ε. Έδεσσας
Κολίνη Καλλιόπη*, Δασκάλα, Νηπιαγωγός, Εκπαιδευτικός του ΚΠΕ Έδεσσας
Σαββαντόγλου Κωνσταντίνος, Χημικός, Εκπαιδευτικός του ΚΠΕ Έδεσσας
Τεστέμπαση Αθηνά, Χημικός Μηχανικός, Εκπαιδευτικός του ΚΠΕ Έδεσσας
Ταχ. Διεύθυνση: Μύλοι- Περιοχή Καταρρακτών, 58200 Έδεσσα
kreedessa@sch.gr
τηλ. 2381051337

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Εκπαιδευτικό υλικό, Υγρότοπος, Υπαίθριο Μουσείο Νερού

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ακόλουθο εκπαιδευτικό υλικό του ΚΠΕ Έδεσσας, χρησιμοποιήθηκε από εκπαιδευτικούς και μαθητές όλης της επικράτειας τόσο στη διάρκεια υλοποίησης πολύμηνων εγκεκριμένων προγραμμάτων ΠΕ όσο και κατά την υλοποίηση ΣΠΠΕ, αποσπώντας από όλους θετικότατα σχόλια και κριτική.

Το υλικό αυτό αποτελείται:

A. DVD με τίτλους:

«Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Ο υγρότοπος Άγρα- Βρυττών- Νησίου»

«Το Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας»

«Λουτρά Λουτρακίου Πόζαρ: Εκεί που το Νερό ανταμώνει τη Φωτιά».

B. Εκπαιδευτικό πακέτο: «Εξερευνώντας τη λίμνη Άγρα»

Γ1. Βιβλίο «Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας»

Γ2. Βιβλίο «Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας» σε δίγλωσση έκδοση ελληνικών-αγγλικών.

Γ3. Βιβλίο «Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας» σε δίγλωσση έκδοση ελληνικών-γαλλικών.

Δ1. Βιβλίο «Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Υγρότοπος Άγρα-Βρυττών- Νησίου»

Δ2. Βιβλίο «Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Υγρότοπος Άγρα-Βρυττών-Νησίου» σε δίγλωσση έκδοση ελληνικών-αγγλικών

Δ3. Βιβλίο «Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Υγρότοπος Άγρα-Βρυττών-Νησίου» σε δίγλωσση έκδοση ελληνικών-γαλλικών

E. Δικτυακός τόπος του ΚΠΕ Έδεσσας <http://kpe-edess.pel.sch.gr>

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κυριότερος στόχος ως προς τη δημιουργία, προβολή και αξιοποίηση του παραπάνω εκπαιδευτικού υλικού είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών, αλλά και των ενηλίκων, σε θέματα που αφορούν στην προστασία περιβάλλοντος. Επίσης, έγινε προσπάθεια με τον τρόπο αυτόν να διευκολυνθούν οι εκπαιδευτικοί στη διαδικασία δραστηριοτήτων σχετικών με το περιβάλλον, μέσα από συγκεκριμένες προτάσεις και εποπτικό υλικό.

Με τη βοήθεια του παραπάνω εκπαιδευτικού υλικού δίνεται η δυνατότητα στους εμπλεκόμενους μαθητές να δουλεύουν ομαδικά και συνεργατικά, να συμμετέχουν ενεργά με μεθοδικότητα και υπευθυνότητα, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες. Εξασκούνται επίσης στην παρατήρηση, την ανάλυση και τη σύνθεση, προβληματίζονται και προτείνουν λύσεις. Έτσι εμπεδώνεται η γνώση με έναν τρόπο ευχάριστο και αποτελεσματικό με απώτερο στόχο την καλλιέργεια και ανάπτυξη νέας οικολογικής και κοινωνικής συνείδησης, στους συμμετέχοντες μαθητές, φιλικής προς το περιβάλλον.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Το ακόλουθο εκπαιδευτικό υλικό του ΚΠΕ Έδεσσας, χρησιμοποιήθηκε από εκπαιδευτικούς και μαθητές όλης της επικράτειας κατά τη διάρκεια υλοποίησης πολύμηνων εγκεκριμένων προγραμμάτων ΠΕ, όσο και κατά την υλοποίηση ΣΠΠΕ, αποσπώντας από όλους θετικότατα σχόλια και κριτική. Η προαναφερόμενη αξιολόγηση (εξωτερική) έχει καταγραφεί μέσα από τα φύλλα αξιολόγησης που διανέμει το ΚΠΕ σε μαθητές και εκπαιδευτικούς που συνεργάζονται μ' αυτό.

Το εκπαιδευτικό υλικό αποτελείται:

A. DVD με τίτλους:

«Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Ο υγρότοπος Άγρα- Βρυττών- Νησίου»

«Το Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας»

«Λουτρά Λουτρακίου Πόζαρ: Εκεί που το Νερό ανταμώνει τη Φωτιά».

B1. Εκπαιδευτικό πακέτο: «Εξερευνώντας τη λίμνη Άγρα»

Η παρούσα συγγραφική πρόταση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, Φύλλα Εργασιών και Πληροφόρησης που υποστηρίζουν παιδαγωγικά το ημερήσιο πρόγραμμα του ΚΠΕ Έδεσσας με τίτλο «*Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Ο υγρότοπος Άγρα-Βρυττών-Νησίου*». Ταυτόχρονα συμπληρώνει το εκπαιδευτικό πακέτο «Εξερευνώντας τη λίμνη του Άγρα», το οποίο στο σύνολό του έχουν επιμεληθεί παιδαγωγικά και οι εκπαιδευτικοί του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Έδεσσας.

Το παραπάνω εκπαιδευτικό πακέτο περιλαμβάνει τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Οδηγίες χρήσης προς εκπαιδευτικούς,
- Φύλλα δραστηριοτήτων στην τάξη,
- Φύλλα δραστηριοτήτων ψυχαγωγίας και
- Φύλλα δραστηριοτήτων μελέτης.

Με τη βοήθεια του παραπάνω εκπαιδευτικού υλικού οι μαθητές γνωρίζουν τι είναι υγρότοπος και ποια τα χαρακτηριστικά του, στοιχεία (βιοτικά και αβιοτικά) που τον δομούν και τις μεταξύ τους σχέσεις, τη σπουδαιότητά του για την ευρύτερη περιοχή, την ανθρώπινη παρουσία σ' αυτόν και τις επιπτώσεις της. Εντοπίζουν τα προβλήματά του (ευτροφισμός, ελάττωση διαλυμένου οξυγόνου, παράνομη αλιεία, κυνήγι) και προτείνουν λύσεις. Μαθαίνουν να δουλεύουν ομαδικά και συνεργατικά, να συμμετέχουν ενεργά, με μεθοδικότητα και υπευθυνότητα, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες. Εξασκούνται στην παρατήρηση, την ανάλυση και τη σύνθεση, προβληματίζονται και προτείνουν λύσεις. Έτσι εμπεδώνεται η γνώση με έναν τρόπο ευχάριστο και αποτελεσματικό.

B2. Βιβλίο «Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Υγρότοπος Άγρα-Βρυττών-Νησίου»

Η Παιδαγωγική Ομάδα του ΚΠΕ Έδεσσας εναποθέτει ένα εγχειρίδιο εξερεύνησης, γνωριμίας, εξοικείωσης με τον υγρότοπο Άγρα-Βρυττών-Νησίου, ...με κάθε υγρότοπο της ελληνικής υπαίθρου. Επιθυμία και επιδίωξη είναι αυτό το πρωτότυπο εκπαιδευτικό υλικό να αποτελέσει πρόκληση για μια καινοτόμο διαδικασία μάθησης και αγωγής και μια αιτία να λειτουργήσει το περιβάλλον ενός υγροτόπου σαν χώρος εκπαίδευσης, δηλαδή, να γίνει σχολείο η ίδια η Φύση.

B3. Βιβλίο «Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Υγρότοπος Άγρα-Βρυττών-Νησίου» σε δίγλωσση έκδοση ελληνικών-αγγλικών.

B4. Βιβλίο «Έργα Θεού, έργα ανθρώπων: Υγρότοπος Άγρα-Βρυττών-Νησίου» σε δίγλωσση έκδοση ελληνικών-γαλλικών.

Γ1. Εκπαιδευτικό υλικό προγράμματος με τίτλο «Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας»
Με τη βοήθεια του παραπάνω εκπαιδευτικού υλικού οι μαθητές μέσα από ένα κυνήγι θησαυρού, με οδηγό το νερό και με ευχάριστο τρόπο παίζοντας κι αυτενεργώντας, μαθαίνουν...

- ...για την αξιοποίηση της ενέργειας του νερού
- ...να αναγνωρίζουν τα φυτά του πάρκου
- ...για τα διαφορετικά οικοσυστήματα υδρόβιων οργανισμών
- ...για τα είδη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας της περιοχής
- ...να ταξινομούν δένδρα του πάρκου
- ...πως δημιουργούνται τα σπήλαια και
- ...για το σχηματισμό του καταρράκτη

Γ2. Βιβλίο «Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας»

Το πόνημα αυτό δημιουργήθηκε από την Παιδαγωγική Ομάδα του ΚΠΕ Έδεσσας. Είναι το αποτέλεσμα αναζήτησης εκείνου του εκπαιδευτικού εργαλείου, που θα οδηγήσει το μυαλό (το νου) και την καρδιά (το συναίσθημα) να επιθυμήσει να αισθανθεί, να γνωρίσει, να προβληματιστεί και εντέλει να κατανοήσει καλύτερα τον υδάτινο κόσμο. Και όλο αυτό σαν ένα κομμάτι από τη διαδικασία προσέγγισης του κόσμου που μας περιβάλλει, αυτού του κόσμου του Μικρού, του Μεγάλου!

Σ' όλα τα παραπάνω ως προστεθεί η ευφορία (το παιγνιώδες ύφος) που διέπει το περιεχόμενο του βιβλίου, ως απαραίτητο (παιδαγωγική στάση) χαρακτηριστικό, αφού κοινός τόπος στις επιλογές των εκπαιδευτικών του ΚΠΕ Έδεσσας είναι η αξία της χαράς να κατέχει κεντρική θέση στις παιδαγωγικές προσεγγίσεις τους.

Γ3. Βιβλίο «Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας» σε δίγλωσση έκδοση ελληνικών-αγγλικών

Γ4. Βιβλίο «Υπαίθριο Μουσείο Νερού Έδεσσας» σε δίγλωσση έκδοση ελληνικών-γαλλικών

Δ. Δικτυακός τόπος του ΚΠΕ Έδεσσας <http://kpe-edess.pel.sch.gr>

Μέσα από την ιστοσελίδα μας δίνεται η δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να ενημερωθούν σχετικά με :

ΚΠΕ Έδεσσας, Στελέχη, Εμβέλεια, Προγράμματα, Προγραμματισμός, Επιμόρφωση -Εκδηλώσεις, Θεματικά Δίκτυα, Εκπαιδευτικό Υλικό, Συνεργασίες, Αιτήσεις, Εθνικό Δίκτυο, Τοπικό, Περιφερειακά, Διεθνή, Φορείς, Σύνδεσμοι - Κ.Π.Ε, Επικοινωνία

Βιβλιογραφία-Πηγές:

ΕΘΙΑΓΕ , 2000: «Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος Περιοχής Λίμνη Άγρα»

ΕΘΙΑΓΕ , 2000: «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη & Σχέδιο Διαχείρισης Περιοχής Ειδικής Προστασίας Λίμνη Άγρα»

P. S. Maitland, 2000: *Quide to Freshwater Fish of Britain and Europe*, Hamlyn

Svensson, Lars, Grant, Peter J, 2004: *Collins Bird Guide*, Harper Collins Publishers

Μπάουμαν: *Η Ελληνική χλωρίδα*, WWF

Ιστοσελίδες

<http://www.ducks.ca> (Wetland ecosystems)

<http://www.seps.org>

<http://www.epa.gov>

<http://www.jp.horiba>

<http://ga.water.usgs.gov>

<http://www.uga.edu/srel>

<http://www.birdcheck.co>

<http://www.utxesa.com>

<http://www.ptaki.voltronik.pl>

<http://zooex.baikal.ru>

<http://agrino.org>

<http://fishbase.org>

<http://www.sru-lika-gospic.com>
<http://www.planetposter.de/int/eur-s-fische-htm>
<http://csp.environnement.gouv.fr/images>
<http://pescuitul.ro/ps/page.php>
<http://szlakodry.pl>
<http://www.sadikoglu.info>
<http://redlist.freenet.uz/rb/rbturk/lutra.html>
<http://www.ittiofauna.org/webmuseum>
<http://www.terrambiente.org>
<http://funghiitaliani.it>
<http://www.zagorama.com>
<http://www.lhs.berkeley.edu>